

การขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการตนเองอย่างยั่งยืน
กรณีศึกษา เครือข่ายองค์กรชุมชนจังหวัดกระบี่ และจังหวัดพัทลุง
**Driving Community Participation in Sustainable Self-Management Case
Study of Community Organizations Network in Krabi
and Phatthalung Provinces**

รัชต์นันท์ มารัตน์ภักตรามาต,
สุพัฒพงศ์ แยมอิม และ อัสวีศิริ ลาปิอี
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
**Ratchanon Maratphaktaramat,
Supatpong Yamim and Aussiri Lapi-e**
Politics and Governance , Surat Thani Rajabhat University
Corresponding Author, Email. 6305254003@student.sru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วม และระดับปัจจัยในการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาชนที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการตนเองอย่างยั่งยืน กรณีศึกษาเครือข่ายองค์กรชุมชนจังหวัดกระบี่และจังหวัดพัทลุง เพื่อพัฒนาตัวแบบการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรชุมชนต่อการพัฒนานโยบายของภาครัฐ ในมิติของชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเอง เป็นวิจัยเชิงผสมผสาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เครือข่ายองค์กรชุมชน ประชาชนทั่วไป ผู้นำท้องถิ่น บุคลากรภาครัฐ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องในพื้นที่จังหวัดกระบี่และจังหวัดพัทลุง จำนวน 338 คน และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 50 คน โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลหาความสัมพันธ์ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมทั้งวิเคราะห์เนื้อหาโดยการตีความสร้างข้อสรุป

ผลการวิจัยพบว่า 1) กลุ่มตัวอย่างจังหวัดกระบี่ มีความคิดเห็นในระดับการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 ส่วนจังหวัดพัทลุงมีระดับการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 2) กลุ่มตัวอย่างจังหวัดกระบี่ มีความคิดเห็นในปัจจัยการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 ส่วนจังหวัดพัทลุงมีปัจจัยการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.45 3) แนวทางในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นต้องมีวิธีการพัฒนาที่พัฒนาคนทุกคน ทุกกลุ่มและทุกประเภทในชุมชนให้เข้าสู่กระบวนการมีส่วนร่วมมากที่สุด โดยให้ข้อมูลความรู้การตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ในการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนต่อนโยบายการขับเคลื่อน

คำสำคัญ: การขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของชุมชน; การมีส่วนร่วมของชุมชน; การจัดการตนเองอย่างยั่งยืน

Abstracts

This research aims to study the level of participation and the level of factors driving participation of the public sector network that affect the drive of community participation towards sustainable self-management a case study of community organization network Krabi and Phatthalung provinces. To develop a model to drive the participation of community organizations. In terms of participation of community organization networks in the development of government policies. In the dimensions of local communities' self-management. Is mixed research the sample group includes community organization network general public local leader government personnel and personnel involved in the area Krabi and Phatthalung provinces Number of people 338 and key informants 50 people. By using a questionnaire and interview form as tools for data collection and data analysis for basic statistical values, frequency, percentage, mean, standard deviation. Including analyzing the content by interpreting it to create a conclusion.

The results showed that 1) The sample group in Krabi Province There is an opinion on the level of participation. at a high level has a mean of 4.08, while in Phatthalung Province their level participation at a high level has an average of 3.78. 2) In The sample group in Krabi Province, there is an opinion on the participation factor. at the most level has an average of 4.20, while Phatthalung Province There is a participation factor at a high level has an average of 3.45. and 3) Guidelines for local community development. There must be a way to develop that develop all people all groups and all types in the community. to enter the process of participation as much as possible by providing information and knowledge awareness of the importance and the benefits of participating of the people's sector towards the policy of driving.

Keywords: Driving Community Participation; Community Involvement; Sustainable Self Management

บทนำ

กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในประเทศไทย ปรากฏรูปแบบในสิทธิของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในกระบวนการกำหนดนโยบาย ออกกฎหมาย ที่จะมีผลกระทบต่อตัวเองและชุมชนในระดับต่าง ๆ นั้น ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้บัญญัติเกี่ยวกับกระบวนการดังกล่าวไว้ทั้งทางตรง และทางอ้อมซึ่งเป็นมิติการดำเนินการในลักษณะ “ชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเอง” โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในชุมชนร่วมกัน ซึ่งปัจจุบันการพัฒนาหรือการแก้ไขปัญหายังเป็นเพียงระบบของราชการเพียงมิติเดียว จึงอาจยังไม่เพียงพอ เนื่องจากปัญหาโดยข้อเท็จจริงประชาชนทั่วไปส่วนใหญ่ในสังคมไทยยังไม่ค่อยทราบว่า รัฐธรรมนูญได้รับรองสิทธิให้ประชาชนสามารถเข้าไปในกระบวนการมีส่วนร่วมในเรื่องใดได้บ้าง โดยเฉพาะในประเด็นที่ประชาชนรวมกลุ่มกันเพื่อให้เกิดการมีปฏิสัมพันธ์กับรัฐในลักษณะต่าง ๆ โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนโดยสมบูรณ์ หรือเป็นเพียงรูปแบบการใช้คณะบุคคลที่เป็นผู้แทนภาคประชาชนเข้าไปร่วมในการจัดทำแผน ซึ่งไม่สามารถหิบบกการพัฒนา หรือสามารถแก้ไขปัญหาในระดับพื้นได้

อย่างรอบด้านส่งผลต่อการพัฒนาตามหลักการปกครองประเทศในรูปแบบประชาธิปไตยที่ขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

กระบวนการจัดการตนเองของชุมชนโดยสมบูรณ์หรือกระบวนการที่ชุมชนท้องถิ่นร่วมกันจัดการตนเอง จึงต้องให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหากระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนอย่างรอบด้าน ผ่านการวิเคราะห์ทลไก ปัจจัย ข้อเสนอแนะแนวทาง และความรู้สึนึกคิดของบริบทชุมชนหรือผู้ประสบข้อเท็จจริงในพื้นที่ รวมทั้งการจัดโครงสร้างหน่วยงานรัฐ กฎหมาย นโยบาย หรือสถานะต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อคนในชุมชนการศึกษาวิจัยนี้จึงมุ่งเน้นนำระบบข้อมูลในระดับพื้นที่เป็นตัวกำหนดทิศทางการพัฒนา (ล่างขึ้นบน) ซึ่งอ้างอิงมาจาก พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ชุมชนอ่อนแอประสบปัญหาความยากจนและเกิดปัญหาสังคมมากขึ้น ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมของชุมชนถูกทำลายจนเสื่อมโทรม ดังนั้นชุมชนและประชาชนจึงควรเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สภาองค์กรชุมชน, 2562: 1) โดยมีแนวทางสำคัญในการศึกษาในระดับ “องค์กรชุมชน” ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่มีระบบการจัดการที่สมาชิกของชุมชนจัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพ พัฒนาอาชีพ เพิ่มรายได้ พัฒนาที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม หรือพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในกลุ่ม (สมทรง บรรจงธิดา, 2560: 185-199; สมปอง สุวรรณภุมมา, 2559: 13) และ “เครือข่ายองค์กรชุมชน” คือกลุ่มองค์กรชุมชนที่มีการรวมตัวกันโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะกระทำกิจการอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อประโยชน์ขององค์กรชุมชนในกลุ่มนั้น (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2561: 11; สุพัตรา ยอดสุรงค์, 2560: 105-113)

ดังนั้นการวิจัยนี้ จึงมีเป้าหมายสำคัญเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาการพึ่งตนเองและการจัดการตนเอง โดยผ่านการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชน ในพื้นที่เครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัดกระบี่ และจังหวัดพัทลุง ซึ่งมีความทับซ้อนกันในลักษณะพื้นที่ภาคใต้หลากหลายมิติ กล่าวคือ เป็นพื้นที่ที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคภาคใต้ฝั่งตะวันตกและตะวันออก ทั้งตอนบนและตอนล่าง รวมทั้งอยู่ในการแบ่งกลุ่มของระบบการบริหารราชการแผ่นดินในลักษณะกลุ่มจังหวัดอันดามัน และอ่าวไทย ซึ่งย่อมมีผลกระทบในมิติของการจัดทำแผนพัฒนาที่มีความหลากหลาย รวมทั้งเพื่อความเชื่อมโยงนโยบายภาครัฐ บุคลากรภาครัฐ ในการทำงานร่วมกับภาคประชาชน เพื่อการพัฒนาเชิงกฎหมาย นโยบายในระดับประชาธิปไตยของประเทศให้มีความสมบูรณ์ นำสู่การปฏิรูปการมีส่วนร่วมและการจัดการตนเองอย่างยั่งยืนของชุมชนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาชน ต่อการจัดการตนเองอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา เครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัดกระบี่และจังหวัดพัทลุง
2. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาชน ต่อการจัดการตนเองอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา เครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัดกระบี่และจังหวัดพัทลุง
3. จัดทำข้อเสนอแนวทางการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรชุมชน ต่อการพัฒนา นโยบายของภาครัฐในมิติของชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเอง

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่องการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการตนเองอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา เครือข่ายองค์กรชุมชนจังหวัดกระบี่และจังหวัดพัทลุง เป็นการวิจัยเชิงผสม (Mixed Method Research)

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เครือข่ายองค์กรชุมชน ประชาชนทั่วไป ผู้นำท้องที่ ท้องถิ่น บุคลากรภาครัฐ และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ในพื้นที่จังหวัดกระบี่ และจังหวัดพัทลุง ผ่านฐานการจดทะเบียนสมาชิก ตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 จำนวน 574 คน

กลุ่มที่ 1 จังหวัดกระบี่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชน เครือข่ายองค์กรชุมชน ประชาชนทั่วไป ผู้นำท้องที่ ท้องถิ่น บุคลากรภาครัฐ และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ในพื้นที่จังหวัดกระบี่ จำนวน 313 คน

กลุ่มที่ 2 จังหวัดพัทลุง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชน เครือข่ายองค์กรชุมชน ประชาชนทั่วไป ผู้นำท้องที่ ท้องถิ่น บุคลากรภาครัฐ และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ในพื้นที่จังหวัดพัทลุง จำนวน 261 คน

2. การวิจัยโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางคำสัมภาษณ์ โดยกำหนดแบบสัมภาษณ์และจำนวนบุคคลแบบไม่มีโครงสร้าง (unstructured interview) รวมทั้งสิ้น 50 คน ประกอบด้วย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ซึ่งเกี่ยวกับการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการตนเองอย่างยั่งยืน ทั้งนี้มีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบการหาคุณภาพโดยการหาความเที่ยงตรง และความเชื่อมั่นของเครื่องมือ เท่ากับ .947

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยประสานงานกับบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามถึงตัวแทนหน่วยงานภาครัฐของ จังหวัดกระบี่และจังหวัดพัทลุงเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

4.2 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบแบบสอบถามแจกเครือข่ายองค์กรชุมชน ประชาชนทั่วไป ผู้นำท้องที่ ท้องถิ่น บุคลากรภาครัฐ และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ในพื้นที่จังหวัด จากฐานสมาชิกสภาองค์กรชุมชนตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง สัมภาษณ์ตัวแทนภาครัฐในแต่ละจังหวัด

4.3 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ด้วยตนเอง หลังจากส่งแบบสอบถามไปแล้ว 2 สัปดาห์ และเก็บข้อมูลสัมภาษณ์

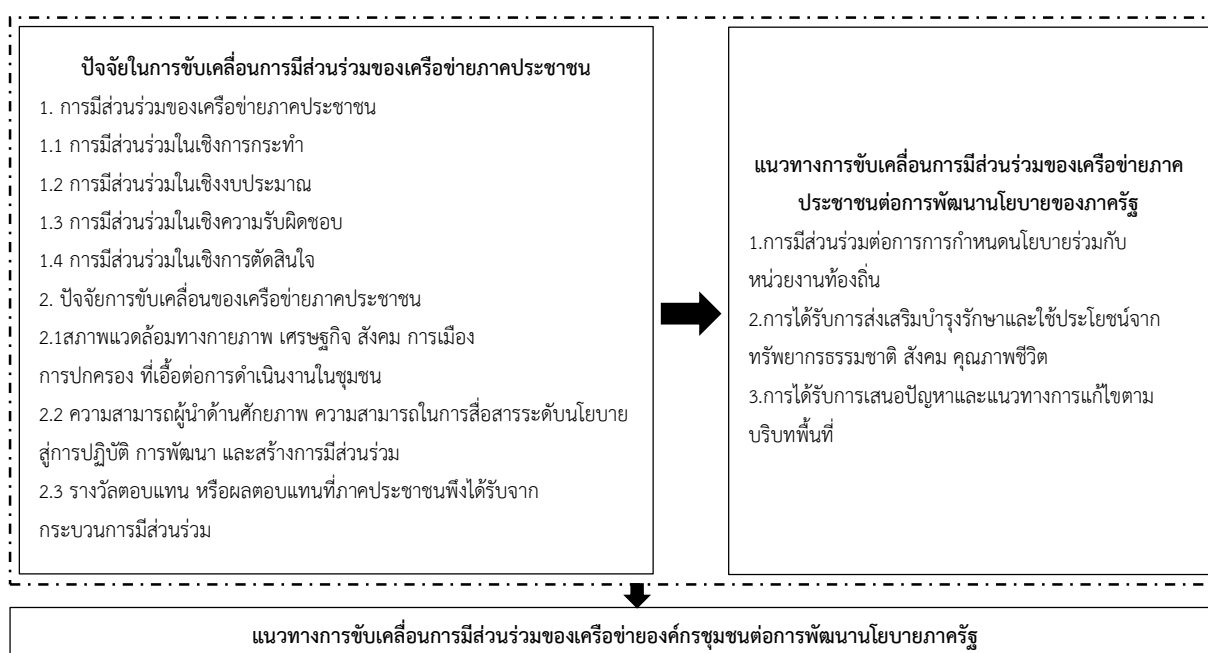
4.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับคืนทั้งหมด มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของและจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Methods Research) นำด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ได้แก่ ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) และวิเคราะห์การวิจัยเชิงคุณภาพ (แบบสัมภาษณ์) เน้นการบรรยายเป็นหลัก และการสังเกตโดยตรง (Direct Observation) โดยเก็บข้อมูลจากบุคคลที่ได้เลือกสรรมาอย่างดีแล้ว นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อช่วยเสริมงานวิจัยเพราะเป็นคำตอบที่ค่อนข้างชัดเจนและหนักแน่น การสังเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย ดำเนินการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากกรอบแนวคิด ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยใช้แนวคิดลักษณะของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นของศิริกัญญา เขาวมัย และจุฑารัตน์ ชมพันธุ์ (2561: 71-87) และแนวคิดของปิยะนันท์ ทรงสุนทรวัฒน์ และปิยะนุช เงินคล้าย (2562: 64) ในด้านของปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมและแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาชุมชนในระดับการปฏิบัติของธนาจิรา พวงผกา (2559: 63) มาประยุกต์ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ที่มา : ผู้วิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า กลุ่มที่ 1 จังหวัดกระบี่ เป็นเพศชาย มีอายุต่ำกว่า 24 ปี มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีอาชีพอิสระ รายได้ต่อเดือน 10,001 – 20,000 บาท มีความเกี่ยวข้องกับชุมชนเป็นประชาชนทั่วไปที่อาศัยในจังหวัดกระบี่ และจังหวัดพัทลุง และกลุ่มที่ 2 จังหวัดพัทลุง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุต่ำกว่า 24 ปี มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีอาชีพเกี่ยวกับท้องที่/ท้องถิ่น องค์กรชุมชน มีรายได้ต่อเดือน 10,001 – 20,000 บาท มีความเกี่ยวข้องกับชุมชนเป็นสมาชิกเครือข่ายองค์กรชุมชน

1. ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรชุมชนต่อการพัฒนานโยบายของภาครัฐ
ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรชุมชนต่อการพัฒนานโยบายของภาครัฐ

การมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรชุมชน ต่อการพัฒนานโยบายของภาครัฐ	กระบี่			พัทลุง		
	($\bar{x}$)	(S.D.)	แปล ผล	($\bar{x}$)	(S.D.)	แปล ผล
1. ประชาชนและชุมชนได้รับมอบหมายในการมีส่วนร่วมของการกำหนดนโยบายร่วมกับหน่วยงานท้องถิ่น	4.20	0.40	มาก	3.63	1.01	มาก
2. เครือข่ายองค์กรชุมชนได้รับการส่งเสริมบำรุงรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สังคม คุณภาพชีวิต	4.02	0.57	มาก	3.69	0.93	มาก
3. เครือข่ายองค์กรชุมชนมีบทบาทในการเสนอปัญหาและแนวทาง การแก้ไขตามบริบทพื้นที่	4.03	0.58	มาก	4.02	0.57	มาก
รวม	4.08	0.52	มาก	3.78	0.84	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มที่ 1 จังหวัดกระบี่ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนและชุมชนได้รับมอบหมายในการมีส่วนร่วมของการกำหนดนโยบายร่วมกับหน่วยงานท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 และกลุ่มที่ 2 จังหวัดพัทลุง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า เครือข่ายองค์กรชุมชนมีบทบาทในการเสนอปัญหาและแนวทางการแก้ไขตามบริบทพื้นที่ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยในการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาชน
ตารางที่ 2 ระดับปัจจัยในการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาชน

ปัจจัยในการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วม ของเครือข่ายภาคประชาชน	กระบี่			พัทลุง		
	($\bar{x}$)	(S.D.)	แปลผล	($\bar{x}$)	(S.D.)	แปลผล
1. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง ที่เอื้อต่อการดำเนินงานในชุมชน	4.24	0.61	มากที่สุด	3.54	1.14	มาก

2. รางวัลตอบแทน หรือผลตอบแทนที่ภาคประชาชนพึงได้จากกระบวนการมีส่วนร่วม	4.20	0.57	มาก	3.28	1.14	ปานกลาง
3. ศักยภาพของผู้นำของผู้นำในชุมชนต่อกระบวนการมีส่วนร่วม	4.15	0.62	มาก	3.52	1.11	มาก
รวม	4.20	0.60	มาก	3.45	1.13	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มที่ 1 จังหวัดกระบี่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกับจังหวัดพัทลุง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 และ 3.45 ตามลำดับ เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า จังหวัดกระบี่และจังหวัดพัทลุงให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง ที่เอื้อต่อการดำเนินงานในชุมชน โดยจังหวัดกระบี่ให้ความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.24 ในขณะที่จังหวัดพัทลุงให้ความสำคัญอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 3.54

3. จัดทำข้อเสนอแนวทางการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรชุมชน ต่อการพัฒนา นโยบายของภาครัฐในมิติของชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเอง จากข้อมูลการศึกษาในข้อที่ 1, 2 และแบบสัมภาษณ์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาชนให้กับประชาชนในพื้นที่ จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวแทนผู้ให้ข้อมูลสำคัญจังหวัดกระบี่ พบว่า ปัจจุบันจังหวัดกระบี่ได้ให้ประชาชนเจ้าของพื้นที่ได้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็น วางแผนตัดสินใจ เปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนได้เข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนและบูรณาการในการแก้ไขปัญหาและปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้ สามารถใช้อำนาจตรวจสอบ ภาครัฐและประเมินผลในการนำนโยบายไปปฏิบัติ และการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นได้เกิดความตระหนัก รวมถึงการเข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาร่วมดำเนินการร่วมรับผลประโยชน์ร่วมติดตาม และ ประเมินผลโครงการ หรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องทำให้เกิดความร่วมมือระหว่างองค์กรเป็นเครือข่าย ก่อให้เกิดการ เป็นประชาคมเป็นกลุ่มคนที่เข้ามาสร้างทำให้เกิดการมีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นประโยชน์ให้แก่สังคมโดยไม่หวัง กำไร เช่น ระบบสวัสดิการชุมชน ระบบสภาประชาชนภายใต้เงื่อนไขกระจายผลประโยชน์ของการพัฒนาอย่าง ยุติธรรม และเท่าเทียมกัน ส่วนกลุ่มตัวแทนผู้ให้ข้อมูลสำคัญจังหวัดพัทลุง พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน ต่างมีเป้าหมายไปในทางเดียวกัน โดยยึดหลักธรรมาภิบาลการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมหรือการมีส่วนร่วมใน การบริหารงาน ทั้งในด้านการแสดงความคิดเห็นและการปฏิบัติซึ่งมีประสิทธิภาพมากกว่าการยินยอมปฏิบัติ ตามคำสั่ง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมในเชิงการกระทำ โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนได้ติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐ จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวแทนผู้ให้ข้อมูลสำคัญจังหวัดกระบี่พบว่า การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบถึงตัวประชาชนเอง ส่วนกลุ่มตัวแทนผู้ให้ข้อมูลสำคัญจังหวัดพัทลุง พบว่า เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนได้ติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐโดยมีการจัดการประชุมให้กับประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและการประเมินโครงการ โดยการให้ประชาชนมีสิทธิในกระบวนการนโยบายการขับเคลื่อนทั้งในด้านการให้และรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การให้ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ การร่วมตัดสินใจ ทั้งในขั้นตอนการริเริ่มนโยบาย การจัดทำแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การจัดการสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งการปฏิบัติ การติดตาม และประเมินผลตามนโยบายแผนงานโครงการหรือกิจกรรมนั้น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลภายในหน่วยงานได้มีส่วนร่วมในเชิงงบประมาณ เพื่อสนับสนุนอุปกรณ์และวัสดุเพื่อใช้ในการทำกิจกรรมพัฒนาชุมชน ภายในจังหวัด จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวแทนผู้ให้ข้อมูลสำคัญจังหวัดกระบี่ พบว่า การกำหนดงบประมาณมีประโยชน์และมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าการเสนอของบประมาณ ผู้บริหารต้องบริหารองค์กรให้มีประสิทธิภาพด้วยความโปร่งใส จัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดให้เกิดประโยชน์และประสิทธิภาพสูงสุด โดยมีการวางแผนในการใช้และจัดสรรเงินงบประมาณไปในแต่ละด้าน ส่วนกลุ่มตัวแทนผู้ให้ข้อมูลสำคัญจังหวัดพัทลุง พบว่า ภายในหน่วยงานมีงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมต่างๆให้มีการดำเนินการตามขอบข่ายงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งให้เห็นถึงความเหมาะสมและความถูกต้องของระบบในการทำงาน การมอบหมาย ความรับผิดชอบและหน้าที่ของหน่วยงานต่างๆ เพื่อบรรลุจุดหมายขององค์กร ทำให้มีการวิเคราะห์และกำหนดค่าใช้จ่าย และผลประโยชน์ที่จะได้รับได้อย่างชัดเจน ตลอดจนเจ้าหน้าที่หรือกิจกรรมที่มีส่วนต่าง ๆ ต้องรับผิดชอบเพื่อให้ งานบรรลุเป้าหมายในรูปของ “แผนพัฒนา” โดยการวางแผนการใช้จ่ายเพื่อมุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาและได้ประโยชน์มากที่สุด หรือ “แผนบริหารร่วม” โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการกำหนดและจัดสรรงบประมาณร่วมกัน เพื่อกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมายและแนวทางในด้านการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในเวลาที่เร็วที่สุด ใช้ทรัพยากรน้อยที่สุดและมีประสิทธิภาพมากที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลหน่วยงานได้มีการกระจายภารกิจและความรับผิดชอบให้แก่สมาชิกในชุมชน เพื่อกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในเชิงความรับผิดชอบ จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวแทนผู้ให้ข้อมูลสำคัญจังหวัดกระบี่ พบว่า การสร้างและรักษาภาพลักษณ์ ความน่าเชื่อถือขององค์กรให้ได้รับการยอมรับและความไว้วางใจจากชุมชนและสังคมในภาพรวม ทำให้พลเมืองในท้องถิ่นมีพลังความสามารถในการดูแลตนเองได้ ความไม่เท่าเทียมกันลดลงและช่วยลดช่องว่างระหว่างพื้นที่ที่ขาดแคลนมากที่สุดและน้อยที่สุดได้ เกิดการ

บริการต่าง ๆ ที่ตอบสนองความจำเป็นของผู้รับบริการได้อย่างแท้จริงและทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมตามลำดับความสำคัญ บรรลุความมุ่งมั่นที่จะให้เกิดประชาธิปไตยในชุมชน และเกิดการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ซึ่งรวมถึงนโยบายต่าง ๆ จากส่วนกลาง เช่น การสร้างความสามัคคีกัน ในชุมชน ส่วนกลุ่มตัวแทนผู้ให้ข้อมูลสำคัญจังหวัดพัทลุง พบว่า การมีส่วนร่วมของคนในจังหวัดพัทลุงควรได้รับการพิจารณาาร่วมกันเนื่องจากแต่ละประเภทต่างมีบทบาทที่สำคัญและสนับสนุนและส่งเสริมกันและกันด้วย ทำให้ผู้อยู่อาศัยในชุมชนรู้สึกว่าเป็นเจ้าของ และมีส่วนร่วมรับผิดชอบ ดูแลพื้นที่ของชุมชนที่แต่เดิมเคยถูกละเลย ไม่ได้ใช้ให้เกิดประโยชน์ หรือพื้นที่ที่เป็นปัญหาผู้อยู่อาศัยสามารถแบ่งหน้าที่รับผิดชอบในงานต่างๆ เช่น การกวาดและถอนหญ้าบริหารจัดการงบประมาณ และระดมทุนเพิ่ม เลือกรวมกิจกรรมการของตน รวมทั้ง กำหนดและทบทวนข้อตกลงที่สำคัญต่าง ๆ ได้โครงการนี้ได้ช่วยสร้างความรู้สึกรักภาคภูมิใจในชุมชนของตนแก่ คนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตัวแทนภาคประชาชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในเชิงการตัดสินใจ หรือวางแผน ขั้นตอนการดำเนินงานของกิจกรรมพัฒนาชุมชน จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวแทนผู้ให้ข้อมูลสำคัญจังหวัดกระบี่ พบว่า การที่ประชาชนทำตนเป็นผู้สร้างสรรค์กิจกรรมในกระบวนการพัฒนาในเรื่องการตัดสินใจ การเข้าร่วม กิจกรรม และการร่วมรับผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมที่เกิดจากกิจกรรมนั้น ๆ ส่วนกลุ่มตัวแทนผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จังหวัดพัทลุง พบว่า ในด้านจิตใจและอารมณ์ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่มซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าว เป็นเหตุเร้าใจให้การกระทำบรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้น ทำให้เกิดความรู้สึกมีส่วนร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าว นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ได้แก่ ความศรัทธาที่มีต่อความเชื่อถือตัวบุคคลความ เกรงใจที่มีต่อตัวบุคคลที่เคารพนับถือหรือมีเกียรติยศตำแหน่ง ทำให้การมีส่วนร่วมเป็นไปด้วยความเต็มใจ การมีส่วนร่วมว่า กระบวนการที่ทำให้บุคคลสมัครใจเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อตนเอง ซึ่งถือว่าเป็นการ กระจ่ายอำนาจให้กับบุคคลในการตัดสินใจ และกำหนดกิจกรรมที่ตนเองต้องการในระดับที่เหมาะสม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยการขับเคลื่อนของเครือข่ายภาคประชาชน เช่น สภาพแวดล้อมทาง กายภาพ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง ผู้นำ และรางวัลตอบแทน ด้านใดมีผลต่อการขับเคลื่อนการ มีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาชน จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวแทนผู้ให้ข้อมูลสำคัญจังหวัดกระบี่ พบว่า ปัจจัยผลักดันจากบุคคลอื่น โดยเฉพาะผู้นำ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ปัจจัยที่เป็นรางวัลตอบแทนได้แก่ ค่าตอบแทนแรงงาน เงินปันผลจากสหกรณ์ออมทรัพย์ ปัจจัยภายในตัวบุคคล ได้แก่ ความคาดหวังในประโยชน์ ส่วนร่วม ความรู้สึกเกรงใจไม่กล้าปฏิเสธเมื่อถูกชักชวน หรือความรู้สึกว่าเป็นพันธะที่ต้องเข้าร่วม บุคคลและ กลุ่มบุคคลเหมือนจะเลือกแบบวิธีการปฏิบัติซึ่งสอดคล้องและคล้ายคลึงกับความเชื่อพื้นฐาน มาตรฐานคุณค่า ของตนเอง ส่วนกลุ่มตัวแทนผู้ให้ข้อมูลสำคัญจังหวัดพัทลุง พบว่า จังหวัดพัทลุงเป็นหน่วยงานภาครัฐที่ถูก คาดหวังให้เป็นผู้มีบทบาทในการดูแลเกื้อหนุนประชาชนเนื่องจากมีความใกล้ชิดและรู้ความต้องการของ ประชาชนในแต่ละชุมชน โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา

ท้องถิ่นของตนเอง มาร่วมรับรู้ ร่วมใช้สติปัญญาและความสามารถในการตัดสินใจ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง ผู้นำ และ รางวัลตอบแทน การกำหนดวิธีการ และเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในเวลาเดียวกัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรชุมชนต่อการพัฒนานโยบายของภาครัฐ พบว่า สิ่งสำคัญที่สุดของการมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรชุมชนต่อการพัฒนานโยบายของภาครัฐจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวแทนผู้ให้ข้อมูลสำคัญจังหวัดกระบี่ พบว่า สมาชิกในชุมชนรวมตัวกันได้อย่างเหนียวแน่นด้วยการมีอุดมการณ์ร่วมกัน จึงทำให้มีการกำหนดเป้าหมายร่วมกันในระยะยาว และหาข้อสรุปร่วมกัน ส่งผลให้ประสบความสำเร็จในการทำกิจกรรมต่าง ๆ การควบคุมตรวจสอบเพื่อความโปร่งใส ส่วนกลุ่มตัวแทนผู้ให้ข้อมูลสำคัญจังหวัดพัทลุง พบว่า การพัฒนาผู้นำ การเปลี่ยนแปลง การสร้างเครือข่าย การแสวงหาแกนนำที่ดีของกลุ่มที่จะเป็นเครือข่ายและการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของกลุ่ม โดยใช้ผังเครือข่ายระบุผู้ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ต้องการสร้างเครือข่ายและความเป็นอยู่ของประชาชน ให้มีคุณภาพอย่างเสมอภาคกัน การดำเนินนโยบายการขับเคลื่อน เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาส่งเสริม

ข้อเสนอแนวทางการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรชุมชน ในมิติของชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเอง พบว่า

1. ควรให้ข้อมูลความรู้การตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ในการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในเชิงงบประมาณ อันได้แก่ การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนทรัพยากร หรือเงินในการทำกิจกรรมชุมชนในพื้นที่จังหวัดกระบี่ และจังหวัดพัทลุง เพื่อให้เกิดความรู้ถึงการเป็นเจ้าของร่วมกัน ซึ่งเป็นพื้นฐานของอำนาจภาคพลเมืองโดยสมบูรณ์
2. ควรมีการสนับสนุนให้ประชาชนและชุมชนได้มีส่วนร่วมของการกำหนดนโยบายร่วมกับหน่วยงานท้องถิ่น โดยการกำหนดนโยบายการขับเคลื่อนเป็นแนวทางการดำเนินงานของรัฐบาลในการเสริมสร้างชีวิต และความเป็นอยู่ของประชาชนให้มีคุณภาพอย่างเสมอภาคกัน
3. ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนประชาชนในพื้นที่อย่างเสมอภาค เพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการตนเองอย่างยั่งยืน โดยการจัดการประชุมให้กับประชาชนในการเปิดโอกาสให้กับประชาชนได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและการประเมินโครงการต่อการจัดการตนเองอย่างยั่งยืนในเขตพื้นที่จังหวัดกระบี่ และจังหวัดพัทลุง และนำรูปแบบการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนมาใช้ในการพัฒนาต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาชน ที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการตนเองอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา เครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัดกระบี่และจังหวัดพัทลุง พบว่าในทุกประเด็นข้อคำถามมีระดับการมีส่วนร่วมที่มาก ถึงมากที่สุด ทั้งกระบวนการมีส่วนร่วมด้านการกระทำการงบประมาณ ความรับผิดชอบ และการตัดสินใจ ซึ่งเชื่อมโยงไปกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคมการเมือง การปกครอง ที่เอื้อต่อการดำเนินงานในชุมชน ศักยภาพของผู้นำของผู้นำในชุมชนต่อกระบวนการมีส่วนร่วม รางวัลตอบแทน หรือผลตอบแทนที่ภาคประชาชนพึงได้รับจากกระบวนการมีส่วนร่วม และการมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรชุมชนต่อการพัฒนานโยบายของภาครัฐ

2. ปัจจัยในการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาชน ที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการตนเองอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา เครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัดกระบี่และจังหวัดพัทลุง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะเครือข่ายองค์กรชุมชน ประชาชนทั่วไป ผู้นำท้องที่ท้องถิ่น บุคลากรภาครัฐ และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ในพื้นที่จังหวัดกระบี่และจังหวัดพัทลุง มีส่วนร่วมในทุกกระบวนการตั้งแต่ระดับการมีส่วนร่วม การตัดสินใจ การกระทำการ งบประมาณ ความรับผิดชอบ เป็นต้นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุจันตรา สะพุ่ม (2559: 55) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในนโยบายการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กรณีศึกษาเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ อำเภอนครหลวง จังหวัดลพบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานร่วมกันเฉลี่ยอยู่ในระดับมากในการมีส่วนร่วมในนโยบายการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และงานวิจัยของไพรัตน์ ฉิมหาด, บัญญัติ แพรกปาน, และสามิตร อ่อนคง (2561: 60) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การเมืองภาคพลเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในสังคมไทย พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองตามกฎหมายการกำหนดนโยบายของรัฐบาล เป็นกระบวนการชี้วัดพัฒนาการทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของแต่ละประเทศ และมีผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

3. ข้อเสนอแนะทางการพัฒนาตัวแบบการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรชุมชนต่อการพัฒนานโยบายของภาครัฐ (power and authority) ในมิติของชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเอง พบว่า ประชาชนเจ้าของพื้นที่ได้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นวางแผนตัดสินใจ การเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนได้เข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมและบูรณาการในการแก้ไขปัญหาและปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้ เช่นเดียวกับงานวิจัยของฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี และคณะ (2561: 45) ได้ทำการศึกษาเรื่อง รูปแบบวิธีการขับเคลื่อนการเมืองภาคพลเมืองในยุคปฏิรูปของชาวกาญจน์ ในจังหวัดชัยภูมิ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการพัฒนาร่วมกัน และ Mwangi Migwi (2018: 80) ศึกษาผลของการมีส่วนร่วมของชุมชนในโครงการต่างๆ ต่อความยั่งยืน ในมหาวิทยาลัยของรัฐในเคนยา พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในขั้นตอนการประเมินและติดตาม ซึ่งเห็นได้จากข้อเท็จจริงที่ว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยที่ชุมชนจัดตั้งทีมประเมินผลและช่วยพัฒนาตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิ

ดาภา เร่งมีศรีสุข และนภัทร แก้วนาค (2564: 105-114) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อการส่งเสริมความโปร่งใสขององค์ปกครองส่วนท้องถิ่นไทยในประชาคมอาเซียน พบว่าการปฏิบัติงานของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกำลังถูกท้าทายความสามารถในเชิงการบริหารจัดการให้มีความน่าเชื่อถือและความโปร่งใส อันจะเป็นฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เกิดการมีส่วนร่วมในการสร้างเสริมความโปร่งใส ก่อให้เกิดความยั่งยืน

ทั้งนี้ เมื่อสรุปผลความสอดคล้องในด้านระดับและปัจจัยในการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของเครือข่าย ภาคประชาชนต่อการจัดการตนเองอย่างยั่งยืน พบว่า การพัฒนาชุมชนท้องถิ่นต้องมีวิธีการพัฒนาที่พัฒนาคน ทุกคน ทุกกลุ่มและทุกประเภทในชุมชนให้เข้าสู่กระบวนการมีส่วนร่วมมากที่สุด สรุปได้ว่า การพัฒนาคุณภาพ ชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน สามารถใช้กลุ่มคนและพื้นที่เป้าหมายเดียวกันได้เพราะต่างก็สนับสนุน ส่งเสริมซึ่งกันและกัน โดยใช้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกลไกกลางในการยึดโยงส่วนต่าง ๆ ในการพัฒนา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1.1 ควรสนับสนุนในเรื่องของการมีส่วนร่วมในเชิงงบประมาณ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามา มีส่วนร่วมสนับสนุนทรัพยากร หรือเงินในการทำกิจกรรมชุมชนในพื้นที่จังหวัดกระบี่ และจังหวัดพัทลุง โดยเฉพาะด้านการเป็นเจ้าของร่วมด้านการจัดการข้อมูลทางสังคมที่น่าสู่ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดแบบ บูรณาการ เพื่อต่อยอดสู่อำนาจที่ 4 ในการปกครองประเทศ คือ อำนาจภาคพลเมืองโดยสมบูรณ์

1.2 ควรมีการสนับสนุนจากชุมชนได้รับมอบหมายในการมีส่วนร่วมของการกำหนดนโยบาย ร่วมกับหน่วยงานท้องถิ่นเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการพัฒนานโยบายของภาครัฐต่อไป โดยเฉพาะการวาง กลไกการขับเคลื่อนในระดับพื้นที่ที่มากกว่าการจัดการโดยระบบราชการ

1.3 ควรมีการกำหนดนโยบายการขับเคลื่อนให้กับประชาชนในพื้นที่ไปสู่การขับเคลื่อนการมี ส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการตนเองอย่างยั่งยืน และมีจัดการประชุมให้กับประชาชนโดยการเปิดโอกาส ให้กับประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและการประเมินโครงการต่อการจัดการตนเองอย่างยั่งยืนใน เขตพื้นที่จังหวัดกระบี่ และจังหวัดพัทลุง และนำรูปแบบการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนมาใช้ ในการพัฒนาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะจากการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการตนเองอย่างยั่งยืน ในเขตพื้นที่จังหวัดกระบี่ และจังหวัดพัทลุง เช่น ความสัมพันธ์ของครอบครัว สถานภาพทางเศรษฐกิจของ ครอบครัว การดูแลเอาใจใส่ของสมาชิกในครอบครัว หรือประเด็นสาธารณะที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตราย พื้นที่ เป็นต้น

2.2 ควรทำการศึกษาถึงเรื่องความต้องการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการตนเองอย่างยั่งยืนในเขตพื้นที่จังหวัดกระบี่ และจังหวัดพัทลุง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการตนเองอย่างยั่งยืน

สรุป

ปัจจัยในการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาชน ควรสนับสนุนในเรื่องของการมีส่วนร่วมในเชิงงบประมาณ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนทรัพยากร หรือเงินในการทำกิจกรรมชุมชนในพื้นที่จังหวัดกระบี่ และจังหวัดพัทลุง โดยเฉพาะด้านการเป็นเจ้าของร่วมด้านการจัดการข้อมูลทางสังคมที่นำสู่ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการ เพื่อผลักดันให้เกิดตัวแบบอำนาจที่ 4 ในการปกครองประเทศ คือ อำนาจภาคพลเมืองโดยสมบูรณ์ การมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรชุมชนต่อการพัฒนานโยบายของภาครัฐจังหวัดกระบี่ และจังหวัดพัทลุง ควรมีการสนับสนุนจากชุมชนได้รับมอบหมายในการมีส่วนร่วมของการกำหนดนโยบายร่วมกับหน่วยงานท้องถิ่นเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการพัฒนานโยบายของภาครัฐต่อไป โดยเฉพาะการวางกลไกการขับเคลื่อนในระดับพื้นที่ที่มากกว่าการจัดการโดยระบบราชการ และแนวทางการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของเครือข่ายองค์กรชุมชน ในมิติของชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเอง ของจังหวัดกระบี่ และจังหวัดพัทลุงควรมีการกำหนดนโยบายการขับเคลื่อนให้กับประชาชนในพื้นที่ไปสู่การขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการตนเองอย่างยั่งยืน และมีจัดการประชุมให้กับประชาชนโดยการเปิดโอกาสให้กับประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและการประเมินโครงการต่อการจัดการตนเองอย่างยั่งยืนในเขตพื้นที่จังหวัดกระบี่ และจังหวัดพัทลุง

เอกสารอ้างอิง

- จิตาภา เร่งมีศรีสุข และนภัทร์ แก้วนาค. (2564). การมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อการส่งเสริมความโปร่งใสขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทยในประชาคมอาเซียน. วารสารนวัตกรรมการจัดการศึกษาและการวิจัย, 3(2), 105-114.
- ฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี และคณะ. (2561). รูปแบบวิธีการขับเคลื่อนการเมืองภาคพลเมืองในยุค ปฏิรูปของชาวรากหญ้าในจังหวัดชัยภูมิ. ชัยภูมิ: มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- ธนจิรา พวงผกา. (2559). ปัจจัยที่มีผลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลบางเตือ อำเภอมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปิยะนันท์ ทรงสุนทรวัฒน์, และปิยะนุช เงินคล้าย. (2562). กระบวนการพัฒนาความเข้มแข็งของสภาพลเมือง. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- ไพรัตน์ นิคมหา, ปัญญ์ติ แพรกปาน และสามิตร อ่อนคง. (2561). การเมืองภาคพลเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในสังคมไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ศิริกัญญา เขาวมัย, และจุฑารัตน์ ชมพันธ์. (2561). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ กรณีศึกษา โครงการนิคมอุตสาหกรรมระยอง (บ้านค่าย) จังหวัดระยอง. วารสารวิจัยและพัฒนา, 10 (2), 71-87.
- สภาองค์กรชุมชน. (2562). รายงานประจำปี 2562. ค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2565, จาก https://web.codi.or.th/operating_results/20200303-11189/
- สมทรง บรรจงจิตินันต์. (2560). แนวทางการจัดการชุมชนพึ่งตนเองอย่างยั่งยืนกรณีศึกษาบ้านหัวคูตำบลพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์, 7(1), 185-199.
- สมปอง สุวรรณภูมา. (2559). ความต้องการและความคาดหวังของชุมชนท้องถิ่นเกี่ยวกับการให้บริการทางวิชาการแก่สังคมของมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ. ชัยภูมิ: มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2561). องค์ความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการรัฐธรรมนูญฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สุจินตรา สะพุ่ม. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในนโยบายการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของททท. กรณีศึกษา เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- สุพัตรา ยอดสุรางค์. (2560). แนวคิดเกี่ยวกับองค์กรชุมชนที่มีขีดสมรรถนะสูงในการพัฒนาชุมชน. วารสารรัฐประศาสนศาสตร์, 1(1), 105-113.
- John, M. M. (2018). Effect of community engagement at different project phases on project sustainability in public universities in Kenya: A case study of Jomo Kenyatta University of Agriculture and Technology. Nairobi: Jomo Kenyatta University of Agriculture and Technology.
- Yamane, T. (1967). Taro statistic: An introductory analysis. New York: Harper & row.